

«Зеренді ауданы
Күсеп ауылдық
округі әкімінің
2026 жылғы «М»
қыркүйектегі
№ 70 өкімімен
бекітілді

**«Зеренді ауданы Күсеп ауылдық округі әкімінің аппараты»
мемлекеттік мекемесінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты**

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 10-бабының 2-тармағына, Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігінің 2024 жылғы 31 желтоқсандағы №285 қаулысымен бекітілген Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды әзірлеу жөніндегі әдістемелік ұсынымдарға сәйкес әзірленді.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт «Зеренді ауданы Күсеп ауылдық округі әкімінің аппараты» мемлекеттік мекемесі (бұдан әрі – Мекеме) қызметкерлерінің белгіленген ережелерді мүлтіксіз сақтауға және сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған іс-әрекеттері мен шешімдерін айқындайды.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың мақсаты – сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға және сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға, құқықтық сауаттылықты және сыбайлас жемқорлыққа мүлдем төзбеушілікті арттыруға бағытталған ұсынымдар жүйесін құру.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың мақсаттары:

қызметкерлердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты мінез-құлқын дамыту;

сыбайлас жемқорлықты дер кезінде анықтау және оның теріс салдарын болдырмау;

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты қолдану және енгізу:

Мекеменің қызметінде жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін жүзеге асыру және функцияларын жүзеге асыру кезінде қолданылады;

Мекеменің барлық қызметкерлері орындауға міндетті;

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты тиісінше орындамағаны үшін Мекеме қызметкерлері жеке жауапкершілікте болады.

**2-тарау. Мекеме қызметкерлері мен лауазымды тұлғаларының
мінез-құлық ережелері**

2. Қызметкерлер мен лауазымды адамдар өз қызметінде:

сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға, сыбайлас жемқорлық әрекеттерін ашуға белсенді қатысуға және Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнамасының сақталуына дербес жауапкершілікте болуға;

адал, әділ, қарапайым болуға, жеке тұлғалармен, заңды тұлғалардың өкілдерімен және әріптестермен қарым-қатынаста жалпы қабылданған моральдық-этикалық нормаларды сақтауға, сыпайылық пен дұрыстық танытуға;

жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін қозғайтын шешімдер қабылдаудың ашықтығын қамтамасыз ету;

іс-әрекетіңіз бен мінез-құлқыңыз арқылы қоғам тарапынан сын тудырмау, сын үшін қудалауға жол бермеу, сындарлы сынды кемшіліктерді жою және қызметіңізді жақсарту үшін пайдалану;

әріптестерінен жоғары құқықтық және сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті сақтауды қолдау және талап ету; заңнамаға қайшы келетін және Мекеменің мүдделеріне қайшы келетін кәсіпкерлік және табыс алуға байланысты өзге де қызметті жүзеге асыруда біреуге көмек көрсетуге бағытталған әрекеттерді жасамауға;

жеке және заңды тұлғалардың өз құқықтары мен заңды мүдделерін жүзеге асыруына кедергі келтіретін әрекеттерге (әрекетсіздікке) жол бермеуге;

басқа адамдарды сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға итермеуге;

өз функцияларын және қызметтік міндеттерін орындағаны үшін сыйақыны, оның ішінде заңды және жеке тұлғалардан ақшаны, қызметтерді, сыйлықтарды, тауарларды қабылдамауға;

таратуға жатпайтын қызметтік және өзге де ақпаратты мүліктік және мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтар алу немесе алу мақсатында пайдаланбауға;

қамтамасыз етілуі «Ақпаратқа қол жеткізу туралы» Қазақстан Республикасының Заңында көзделген жеке және заңды тұлғалардың мәліметтерінен бас тартпауға;

шындыққа сәйкес келмейтін ақпаратты таратпау;

қызмет бабын асыра пайдалануға, негізсіз бюрократия көріністеріне, сондай-ақ дәрекілік пен біржақтылық көріністеріне жол бермеуге;

Мекеменің құзыретіне жататын мәселелермен жүгінген адамдардың арнамысы мен қадір-қасиетін құрметтеуге;

жеке мәселелерін шешу кезінде және т.б. ұйымдардың, Мекеме қызметкерлерінің және басқа да тұлғалардың қызметіне ықпал ету үшін қызмет бабын пайдаланбауға;

заңдылық қағидатын басшылыққа алуға, Қазақстан Республикасы Конституциясының, Қазақстан Республикасының заңдары мен өзге де нормативтік құқықтық актілерінің талаптарын сақтауға.

3. Өз құзыреті шегінде басқарушылық және өзге де шешімдерді дайындау және қабылдау кезінде:

өздерінің лауазымдық өкілеттіктеріне сәйкес функцияларды орындау;

сыбайлас жемқорлыққа қарсы күресте және сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды ашуда белсенділік таныту;

сыбайлас жемқорлықтың кез келген белгілі жағдайлары, сондай-ақ материалдарды жедел қарау немесе қағазбастылық үшін кез келген пайданы алуға итермелеу туралы дереу басшылыққа хабарлауға;

әріптестерге, басшыларға және басқа да лауазымды тұлғаларға сыйлық бермеуге және материалдық пайда, пайда немесе артықшылық алу үшін қызметтік емес қызмет көрсетпеуге;

тікелей немесе тікелей басшыға мүдделер қақтығысының, қызметтік міндеттерін орындаудағы жеке мүдделердің, сыбайлас жемқорлық мінез-құлыққа бейімділігінің және сыйлықтар алудың туындауы туралы хабарлауға;

жеке және заңды тұлғаларға артықшылық көрсетпеуге, қызметтік міндеттерін атқару кезінде олардың ықпалына тәуелсіз болуға;

орындауға алынған тапсырманың заңдылығына күмән тудырған жағдайда тікелей басшыға жазбаша түрде дереу хабарлауға;

орын алған немесе жасалып жатқан кез келген сыбайлас жемқорлық әрекет туралы басшылыққа дереу хабарлауға;

бағынысты қызметкерлердің міндеттері мен өкілеттіктерінің көлемін нақты және нақты анықтау;

мүдделер қақтығысын болдырмауға, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес оларды жою жөнінде шаралар қабылдауға;

тікелей басшы мүдделер қақтығысына қатысты болса, жоғары басшылыққа хабарласыңыз;

олардың жетекшілігіндегі қызметкерлер арасында жұмыс көлемінің біркелкі бөлінбеуіне жол бермеу;

өз қызметінің нәтижелерін бағалау кезінде, сондай-ақ көтермелеу мен жазалау шараларын қолдану кезінде әділдік пен объективтілік көрсетуге;

қызметтен тыс сипаттағы мәселелерді шешу кезінде қарамағындағылардың қызметіне ықпал ету үшін қызмет бабын пайдаланбауға;

өз қызметінің нәтижелерін бағалауда, сондай-ақ көтермелеу мен жазалау шараларын қолдануда әділдік пен объективтілік көрсетуге;

4. Ішкі нормативтік құжаттардың жобаларын дайындау кезінде

Мекемелер:

ішкі нормативтік құжаттарды әзірлеу кезеңінде азаматтардың заңмен бекітілген құқықтары мен бостандықтарын қатаң ескеру;

әзірленетін ішкі нормативтік құжаттардың жобалары нормативтік құқықтық актілерге қайшы келмеуі керек;

ішкі нормативтік құжаттардың жобаларын дайындау кезінде Мекеменің және басқа заңды тұлғалардың заңды мүдделерінің бұзылуына жол бермеу;

ішкі нормативтік құжаттардың жобалары Мекеменің құзыретінен

шықпауы керек;

басқа құрылымдық бөлімшелердің мүдделерін қозғайтын әзірленген ішкі нормативтік құжаттардың жобалары тиісті құрылымдық бөлімшелермен талқылау және келісу рәсімінен өтуге тиіс;

ішкі нормативтік құжаттарда сыбайлас жемқорлық факторларын немесе олардың белгілерін қамтитын нормаларды қолданбау;

ішкі нормативтік құжаттарды әзірлеу кезінде жекелеген жеке және (немесе) заңды тұлғалардың мүдделері үшін стандарттарды қабылдауға жол бермеу.

5. Тауарларды сатып алуға байланысты сатып алуларды жүзеге асыру кезінде,

жұмыстарға, қызметтерге, лауазымды адамдарға:

сатып алуға жұмсалған қаражатты оңтайлы және тиімді жұмсау;

Заңда көзделген жағдайларды қоспағанда, әлеуетті өнім берушілерге сатып алу рәсіміне қатысу үшін тең мүмкіндіктер беруге;

сатып алу процесінің ашықтығы мен айқындығын қамтамасыз ету;

сыбайлас жемқорлықтың алдын алу;

атқарушылық құжаттар бойынша орындалмаған міндеттемелері бар және борышкерлердің бірыңғай тізіліміне енгізілген әлеуетті өнім беруші және (немесе) ол тартқан қосалқы мердігер (бірлесіп орындаушы) ретінде қатысуға жол бермеу.

6. Мекеменің қызмет саласында туындайтын өзге де қатынастарда:

өтініштерді қабылдаудан негізсіз бас тартуға, оларды қараудағы қағазбастылыққа және жалған мәліметтер беру фактілеріне жол бермеуге;

өзінің лауазымдық өкілеттіктерін және олармен байланысты мүмкіндіктерді жеке мүліктік және мүліктік емес игіліктер алу үшін пайдаланбауға;

дөрекілік, адамдық қадір-қасиетті қорлау, әдепсіздік немесе орынсыз мінез-құлық жағдайларына жол бермеу;

кадрларды туыстық, аймақтық қатыстылық, жеке адалдық бойынша іріктеу және орналастыру жағдайларына жол бермеу, меритократия қағидаттарының сақталуын қамтамасыз ету;

орындауы анық мүмкін емес немесе өзінің қызметтік міндеттерінің шегінен шығатын, сондай-ақ заңға қайшы келетін бұйрықтарды бермеуге;

Мекеме қызметкерлерімен немесе асырауындағы адамдармен ақшалай немесе өзге де мүліктік сипаттағы құмар ойындарға қатыспауға;

Іскерлік этика кодексін сақтауға;

өздеріне белгілі болған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жағдайлары туралы Мекеме басшылығына және (немесе) құқық қорғау органдарына дереу хабарлауға;

Қазақстан Республикасының Заңында тәртіптік, әкімшілік немесе қылмыстық жауапкершілік көзделген теріс қылықтардың және басқа да құқық бұзушылықтардың және т.б. жасалуына жол бермеуге;

Мекеме қызметкерлерін қызметтік емес немесе жеке тапсырмаларды орындауға тартуға жол бермеу;

азаматтар мен заңды тұлғалардың құқықтарын, бостандықтары мен заңды мүдделерін сақтауды және қорғауды қамтамасыз етуге, Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен және мерзімде олардың өтініштерін қарауға және олар бойынша қажетті шаралар қабылдауға;

басшының тапсырмаларын, Мекеменің лауазымды адамдарының өздерінің лауазымдық өкілеттіктері шегінде шығарылған бұйрықтары мен нұсқауларын орындауға;

Мекеме қызметкерлерінің жеке өміріне, ар-намысы мен қадір-қасиетіне нұқсан келтіретін мәліметтерді жария етпеуге.

Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген шектеулерді сақтауға міндетті.

Мекеме қызметкерлерінің Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты сақтауын бақылау Зеренді ауданы Күсеп ауылдық округі әкіміне жүктелсін.